Bevrijding

Al sinds de derde eeuw werden in de kerk in de paasnacht twaalf bijbelfragmenten gelezen. Fragmenten met elk een eigen boodschap van bevrijding, vaak heel praktisch en concreet. Die traditie leeft ook nu nog. Pasen als bevrijdingsfeest.

In dit nummer...

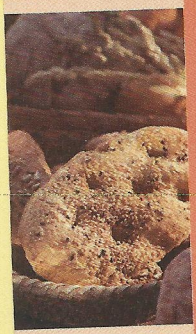
**Van oudsher is Pasen een bevrijdingsfeest.
Feest van bevrijd worden uit de greep van ellende, wanhoop, angst en geweld. Opstaan en tot leven komen. Met Pasen is het graf leeg. De zware steen die het afsloot, is weggerold.**

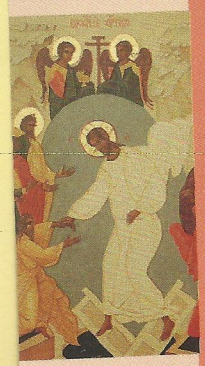
Bevrijding > pagina 2

1. **Schepping** > pagina 4
2. **Nieuw begin** > pagina 5
3. **Geen slachtoffer meer** > pagina 6
4. **Waarom vrij?** > pagina 7
5. **Ruimschoots en royaal** > pagina 8
6. **Wijsheid als levensbron** > pagina 9
7. **Gods adem** > pagina 10
8. **Beschutting** > pagina 11
9. **Bitter en zoet** > pagina 12
10. **Ommekeer** > pagina 13
11. **Standvastig** > pagina 14
12. **Angst te boven** > pagina 15

De steen is weggerold > pagina 16

Kijk op onze website: www.open-deur.nl

en volg ons op Facebook.
Daar is onder andere een liturgie te vinden voor een paasviering bij dit nummer van Open Deur, en tips voor boeken, films en activiteiten bij het thema.

Omslag: Laatste licht van de woestijn
© Hannelieke van de Beek. c/o pictoright Amsterdam 2009. Zie ook pagina 19.

Margriet Gosker
is predikant van de Protestantse Gemeente te Boxmeer.
Zie www.margrietgosker.com.

Ik houd van de paasnachtdienst. Het stille begin van de paaswake in het schemerdonker, dat ons herinnert aan de duistere kanten van ons leven. Syrië. Kinderen in de knel. Pesten en gepest worden op school. Een doodgetrapte grensrechter. Mensen door de crisis dakloos geworden. Depressief. Faillissementen. Verkeerde diagnoses. Mishandeling. Ik denk aan de afschaffing van de slavernij, die binnenkort wordt herdacht. Er zijn nog altijd sporen in Nederland van al die mensen die misbruikt werden en uitgebuit. Legaal, ook dat nog. Ik denk ook aan alle slachtoffers van mensenhandel, seksslaven, ook in onze tijd.

Licht

Pasen is bevrijding. Ergens achter in de kerk wordt het licht van de paaskaars ontstoken. Het straalt warmte en licht uit. We mogen delen in het licht en in de levenskracht van Christus, die donker en dood doet verdwijnen. Mensen geven het licht aan elkaar door. Licht van Christus. Heer wij danken U.

Het licht van Christus,
die in Heerlijkheid verrezen is
moge de duisternis
uit ons leven verdrijven.
De nacht is voorbijgegaan,
de nieuwe dag is aangebroken.
De zon der gerechtigheid
gaat over ons op.

Het paarse kleed wordt weggedragen, het witte kleed neergelegd. Alle lichten en kaarsen in de kerk gaan aan. Stralend licht. Er klinkt paasjubelzang. De mensen zijn gekomen om de oude verhalen te horen, die ons vertellen hoe we allemaal worden bevrijd en thuisgebracht. Er zijn vaste teksten, waaruit een keuz wordt gemaakt.

Slavernijmonument, Oosterpark, Amsterdam, Erwin de Vries. Foto: www.whatsupwithamsterdam.com.

Maar het gaat niet om vroeger. Het gaat om hier en nu. Ons eigen leven wordt hier verteld. Genesis vertelt hoe we het leven kregen van onze schepper en geroepen zijn zo met Gods schepping om te gaan, dat deze wereld een vredige en veilige woonplaats is voor allen. Als we overspoeld dreigen te worden door een vloed van mateloos onrecht, geeft God een olijftakje als teken van een nieuw begin. Als er slachtoffers dreigen te vallen, roept God dat een halt toe. Want een mens is geroepen om te leven. Exodus laat zien, dat God ons redt uit slavernij en onderdrukking. God wil ons bevrijden van onze verslavingen en ons vrije mensen maken, op weg naar het land van belofte. Jona laat ons zien, dat er altijd een weg terug is, ook al ben je ver van huis. En van Daniël horen we, dat je niet bang moet zijn. Kom je angst te boven en durf te leven. Jesaja nodigt ons uit onze eigen plaats in te nemen en thuis te komen bij God. En om dan ook royaal te zijn naar anderen toe. Durf uit je vaste patronen te stappen. Ezechiël belooft herrijzenis en herstel. Dat is een prachtige boodschap in de paasnacht. Alle verhalen verwijzen naar Christus' opstanding uit de dood, die ons nieuw leven geeft. De steen is weggerold, Jezus leeft en wij met hem. Halleluja.

Traditie

Al in de derde eeuw kende het jonge christendom de twaalf lezingen voor de paasnacht, die de bouwstenen zijn voor dit paasnummer. Het Concilie van Trente nam ze met enige variatie over. Het Tweede Vaticaanse Concilie koos voor minder (zeven) lezingen, die meer aansluiten bij het Christusmysterie. Opstanding wordt nu minder concreet, meer geestelijk verstaan. Opstand en verzet past daar minder goed in. De tekst uit Daniël, die juist zo duidelijk het verzet tegen de anti-goddelijke machten laat zien, ontbreekt nu en de tekst uit Ezechiël is veranderd.

Doop

Na de verhalen volgt de doopgedachtenis. Water wordt in het doopvont geschonken. Mensen hernieuwen hun doopbelofte. Wil je God dienen en naar zijn stem alleen horen? Ja, dat wil ik. Verzet je je tegen alle machten, die als goden over ons willen heersen? Ja, dat wil ik. Wil je ieder slavenjuk afwerpen en leven in de vrijheid van Gods kinderen? Ja, dat wil ik. Hier wordt een oude traditie gevolgd. In het vroege christendom werden de toetreders (catechumenen) in de paasnacht gedoopt na een intensieve voorbereiding (catechese). Ze gingen bijna bloot te water en kregen na hun doop een wit kleed: nu was de dopeling bekleed met Christus in nieuw leven.
Het is Pasen. We hebben Gods licht verwelkomd in spreken, luisteren, zingen en bidden, de vernieuwing van de doopbeloften en het belijden van ons geloof. We gaan nu zingend op weg naar morgen. ✸

Dit nummer is gebaseerd op twaalf bijbellezingen die al eeuwenlang in de paasnacht klinken.
Twaalf stappen naar bevrijding.
De volgende bijdragen hebben steeds een kernzin uit een van die lezingen als inspiratiebron. Voor wie graag wil weten om welke lezingen het gaat: het volledige bijbelgedeelte vindt u steeds onderaan de pagina.